

Sesli Betimleme Derneği İşitme Engelliler İçin Detaylı Alt Yazı Talimatnamesi

01.01.2017

TALİMATNAME ANA MADDELERİ

1. Bu talimatname uluslararası alt yazı kuralları ve parametrelerine ek olarak işitme engellilerin erişimi için Sesli Betimleme Derneği tarafından hazırlanmıştır.
2. Film, video ve görsellerdeki her türlü diyalog ve ses işitme engellilerin erişimine uygun olarak anlaşılır bir teknikle TDK kuralları çerçevesinde alt yazıya çevrilmektedir.
3. Diyaloglar harici her türlü ses veya sesler detaylı ve kurallar çerçevesinde sesin olduğu time code içine yazılarak alt yazı içine ilave edilir.
4. Detaylı alt yazı işitme engelliler için bilgi ve eğitim amacı taşıdığından konuşmalara sansür uygulanmadığı sürece, derneğimiz tarafından kısıtlama ve sansür uygulanmaz.
5. Sesli Betimleme Derneği işitme engelli erişimi için geliştirdiği bu detaylı alt yazı talimatnamesinin tüm hakkını kendinde saklı tutar.

GENEL KURALLAR

A-Parametreler

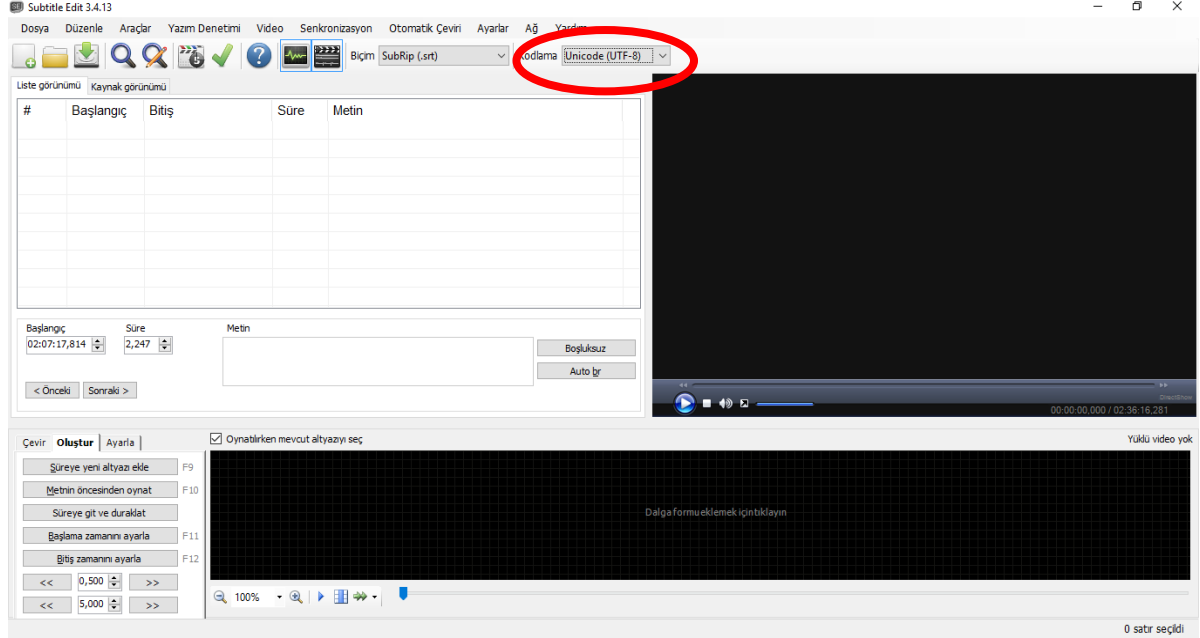
1-Kodlama

Program kullanılırken en başta aşağıdaki ayara dikkat edilmeli, gösterildiği biçimde yapılmalıdır.

- ❖ Alt yazılar son kontrol aşamasında imla kontrolü sonrası parametre kontrolünden de geçirilerek tedarikci firmaya yollanır.

- ❖ Unicode (UTF-8) TRT filmlerinde kullanılır.

Örnek; TRT filmlerinde kullanılan kodlama Unicode (UTF-8)dir.

2-Karakter Sayısı

- ❖ Her satır en fazla (Boşluk dahil) 42 karakter olmalıdır. Ne var ki kontrol sırasında ilave edilmesi muhtemel noktalama işaretleri dikkate alınarak program üstünde ayarlama 40 karakter olarak ayarlama yapılması daha uygundur.
- ❖ Eğer cümle iki satır halinde yazılacak ise öncelik ilk satırdaki 40 karakteri doldurmak olmalıdır. Ancak cümleler 40 karakter sınırı dolduracak diye anlamsız bir şekilde bölünmemeli, "-ki, -de bağlaçları, -mi, -mı soru ekleri" alt satıra tek başlarına indirilmemelidir.

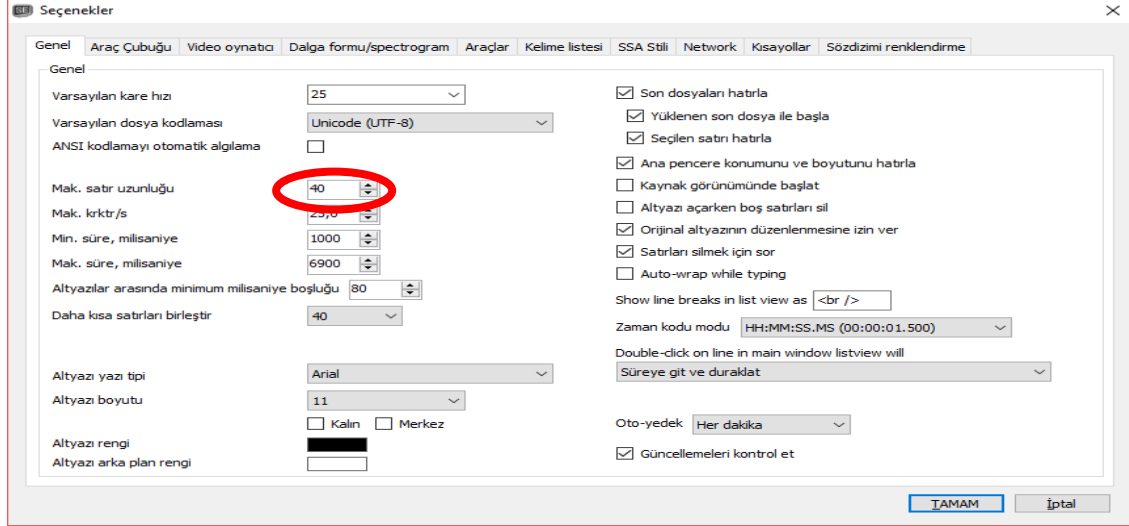
Örnek; **DOĞRU** Ankara'daki arabaların direksiyonları da soldaymış.
YANLIŞ Ankara'daki arabaların direksiyonları da soldaymış.

DOĞRU O zaman gelip bana teslim olsunlar.
YANLIŞ O zaman gelip bana teslim olsunlar.

DOĞRU Allah herkese böyle bir evlat nasip eylesin.
YANLIŞ Allah herkese böyle bir evlat nasip eylesin

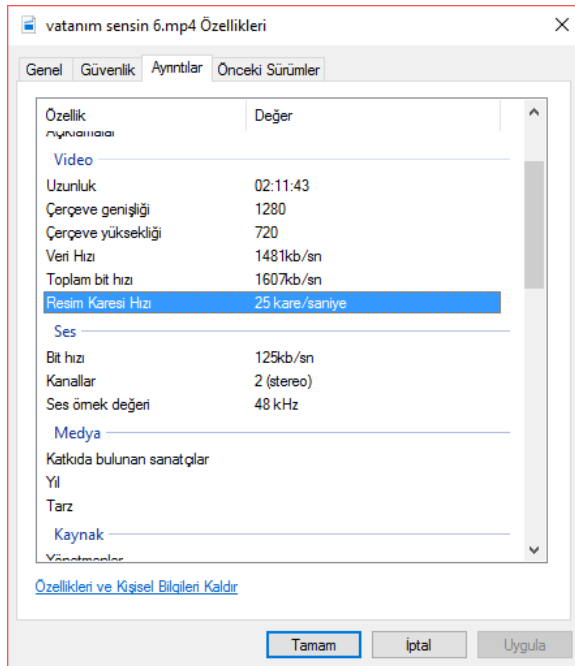
- ❖ Programda, 40 karakter ayarı aşağıdaki gibi yapılmalıdır.

Ayarlar-Seçenekler;

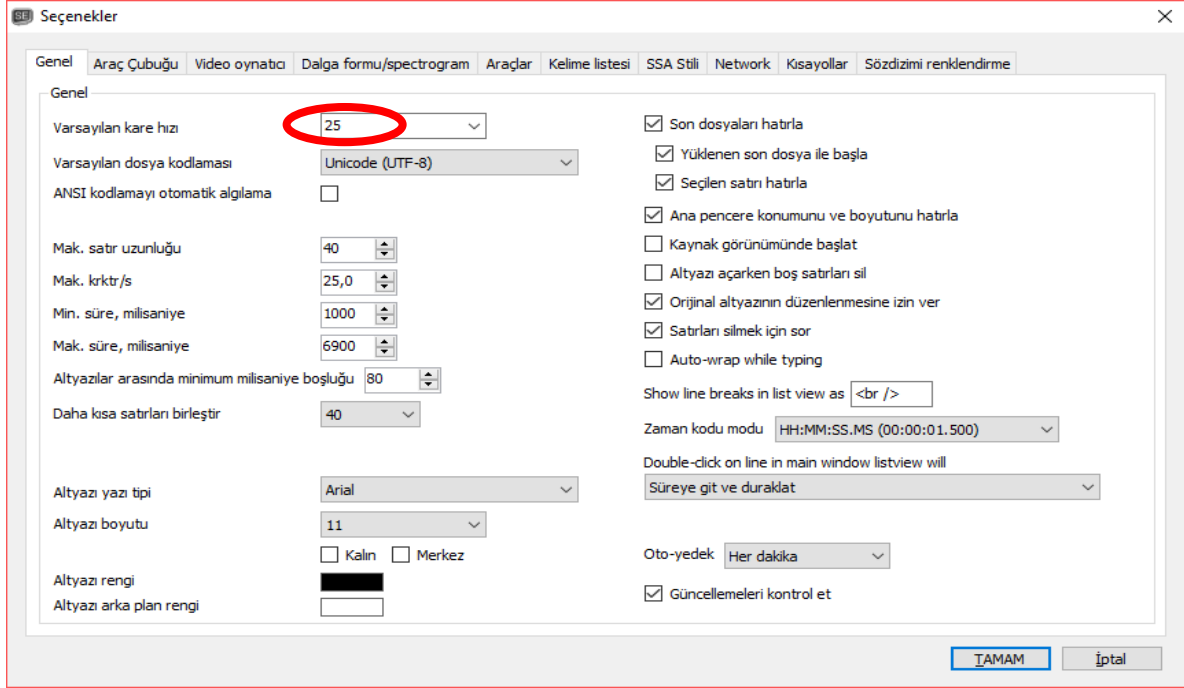

3-Varsayılan Kare Hızı

- ❖ Genelde videoların özelliklerine girildiğinde “Ayrıntılarda- Resim Karesi Hızı” biçiminde bir bölüm bulunmaktadır. Burada belirtilen rakam ile programda belirtilen varsayılan kare hızı rakamının aynı olması gereklidir. Kontrol edilmeden yazıma başlanmaması gerekmektedir.

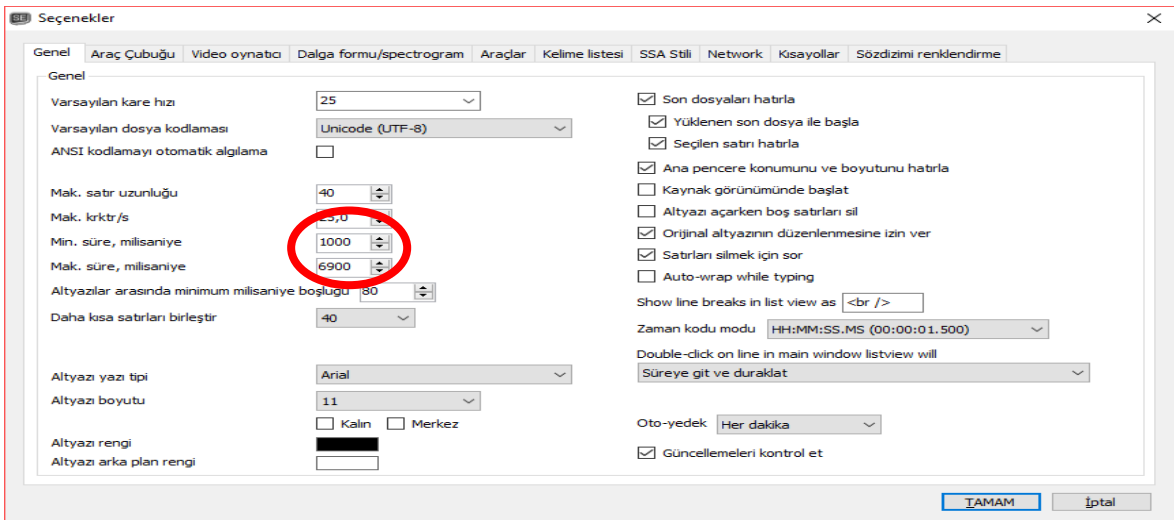
Ayarlar-Seçenekler;

4-Yazının Ekranda Kalma Süresi

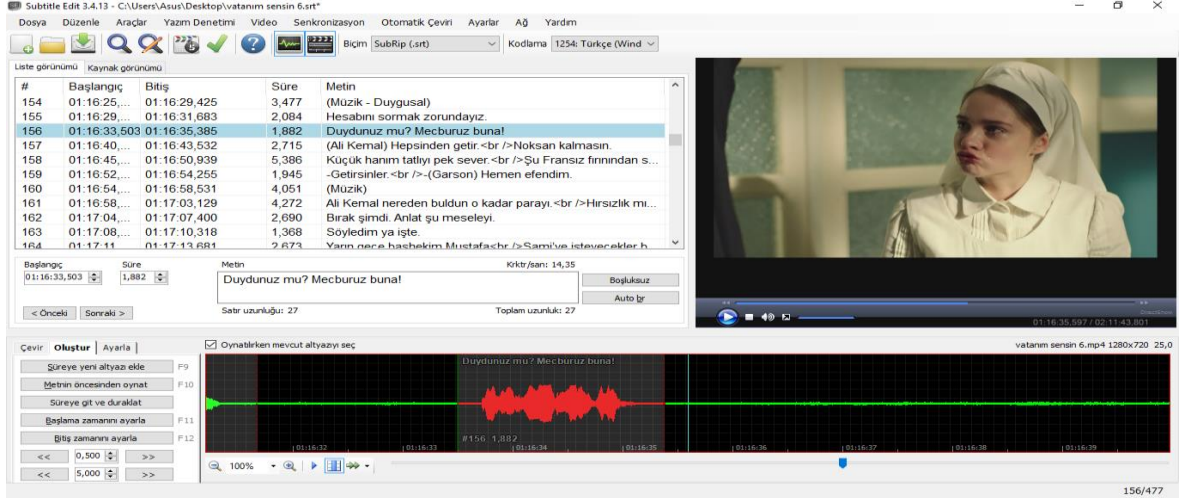
- ❖ Karakter sayısı ne olursa olsun yazı, ekranda en az 1000 milisaniye (1 saniye), en fazla 7000 milisaniye (7,0 saniye) kalmalıdır. Ne var ki usul olarak 6900 milisaniye (6,9 saniye) kalması yönünde bir ayar yapılmalıdır.

Ayarlar-Seçenekler;

- ❖ Yazıların işitme engelliler tarafından makul sürede okunacağını varsayılmalıdır. Yazı, programdaki ses dalgası boyutundan az olamaz. Eğer dalga boyutunu geçecekse okunabilecek makul sürede ekranda kalmalıdır.

DOĞRU

Subtitle Edit 3.4.13 - C:\Users\Asun\Desktop\watanım sensin 6.srt*

File Edit View Tools Window Help

Format SubRip (.srt) Codepage 1254: Türkçe (Wind)

#	Başlangıç	Bitiş	Süre	Metin
154	01:16:25,...	01:16:29,425	3,477	(Müzik - Duygusal)
155	01:16:29,...	01:16:31,683	2,084	Hesabını sormak zorundayız.
156	01:16:33,503	01:16:35,385	1,882	Duydunuz mu? Mecburuz buna!
157	01:16:40,...	01:16:43,532	2,715	(Ali Kemal) Hepsinden getir. Noksan kalmasin.
158	01:16:45,...	01:16:50,939	5,386	Küçük hanım tatlıyı pek sever. Şu Fransız fininından s...
159	01:16:52,...	01:16:54,255	1,945	-Getirsinler. -(Garson) Hemen efendim.
160	01:16:54,...	01:16:58,531	4,051	(Müzik)
161	01:16:58,...	01:17:03,129	4,272	Ali Kemal nereden buldun o kadar parayı. Hirsizlik mi...
162	01:17:04,...	01:17:07,400	2,690	Bırak şimdi. Anlat şu meseleyi.
163	01:17:08,...	01:17:10,318	1,368	Söyledim ya işte.
164	01:17:11,...	01:17:13,681	2,673	Yarın önce başbakan Mustafa'ya. Sami'ye isteyecekler h...

Başlangıç: 01:16:33,503 Süre: 1,882 Metin: Duydunuz mu? Mecburuz buna! Kkr/sani: 14,35

Satır uzunluğu: 27 Toplam uzunluk: 27

Cevir: Oluştur | Ayarla |

Süre yeni altyazı ekle F9

Metnin öncesinden oynat F10

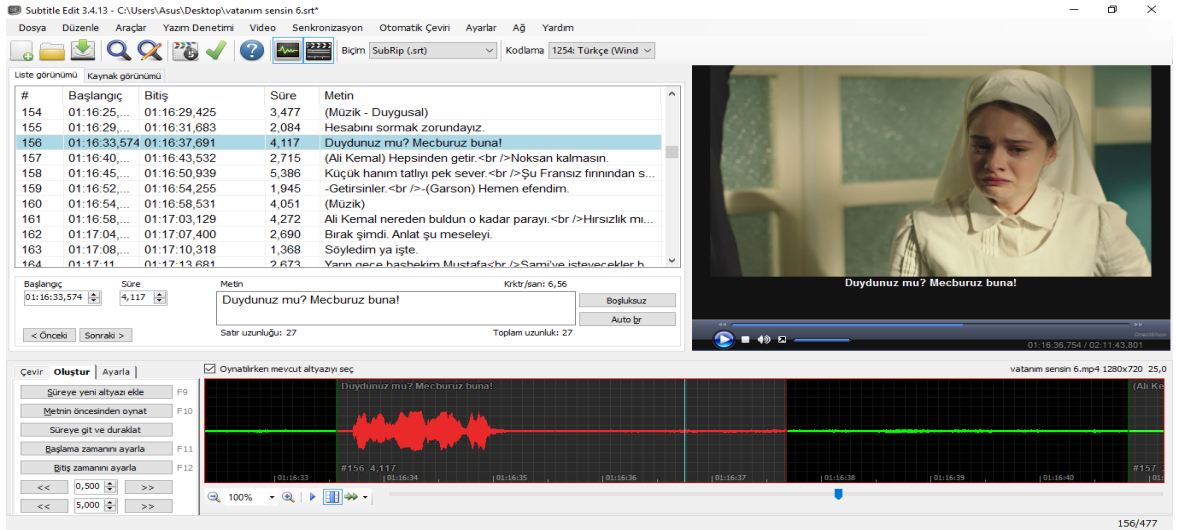
Süreyle git ve duraklat F11

Başlama zamanını ayarla F12

Bitiş zamanını ayarla

156/477

YANLIŞ

Subtitle Edit 3.4.13 - C:\Users\Asun\Desktop\watanım sensin 6.srt*

File Edit View Tools Window Help

Format SubRip (.srt) Codepage 1254: Türkçe (Wind)

#	Başlangıç	Bitiş	Süre	Metin
154	01:16:25,...	01:16:29,425	3,477	(Müzik - Duygusal)
155	01:16:29,...	01:16:31,683	2,084	Hesabını sormak zorundayız.
156	01:16:33,574	01:16:37,691	4,117	Duydunuz mu? Mecburuz buna!
157	01:16:40,...	01:16:43,532	2,715	(Ali Kemal) Hepsinden getir. Noksan kalmasin.
158	01:16:45,...	01:16:50,939	5,386	Küçük hanım tatlıyı pek sever. Şu Fransız fininından s...
159	01:16:52,...	01:16:54,255	1,945	-Getirsinler. -(Garson) Hemen efendim.
160	01:16:54,...	01:16:58,531	4,051	(Müzik)
161	01:16:58,...	01:17:03,129	4,272	Ali Kemal nereden buldun o kadar parayı. Hirsizlik mi...
162	01:17:04,...	01:17:07,400	2,690	Bırak şimdi. Anlat şu meseleyi.
163	01:17:08,...	01:17:10,318	1,368	Söyledim ya işte.
164	01:17:11,...	01:17:13,681	2,673	Yarın önce başbakan Mustafa'ya. Sami'ye isteyecekler h...

Başlangıç: 01:16:33,574 Süre: 4,117 Metin: Duydunuz mu? Mecburuz buna! Kkr/sani: 5,56

Satır uzunluğu: 27 Toplam uzunluk: 27

Cevir: Oluştur | Ayarla |

Süre yeni altyazı ekle F9

Metnin öncesinden oynat F10

Süreyle git ve duraklat F11

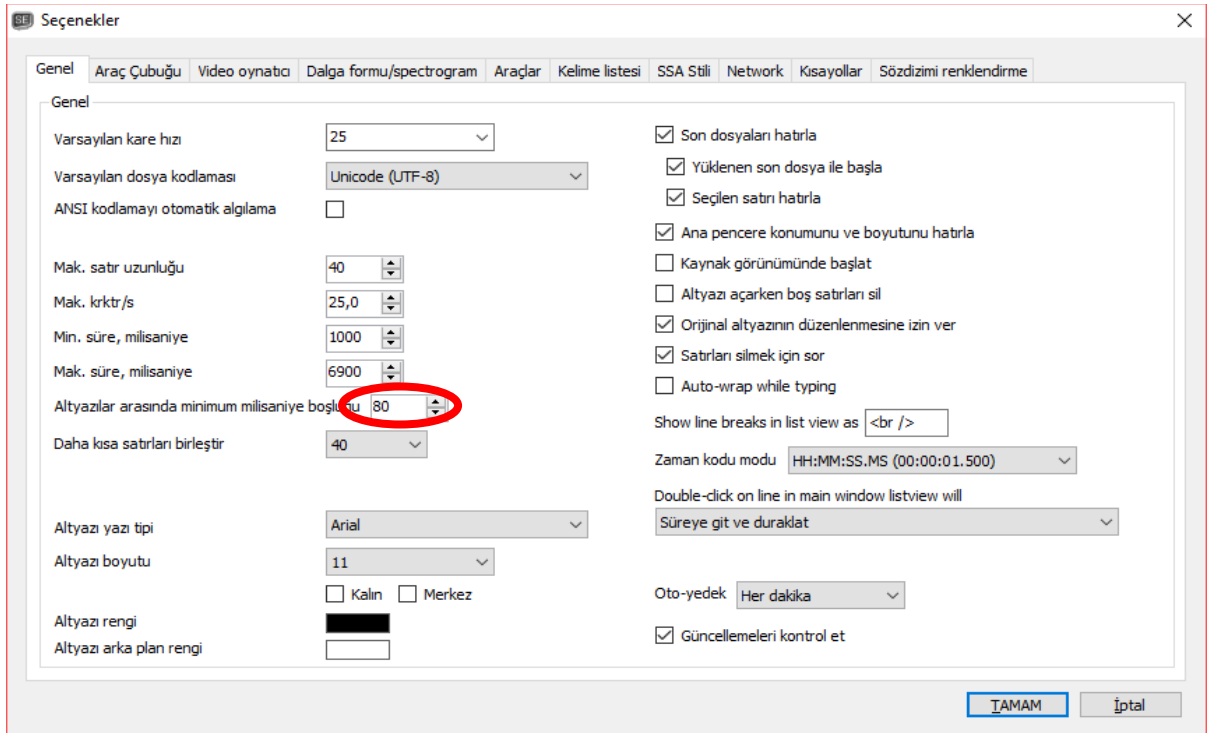
Başlama zamanını ayarla F12

Bitiş zamanını ayarla

156/477

5- Alt Yazılar Arasında Minimum Aralık

- ❖ Alt yazılar arasında minimum aralık milisaniye boşluğu 80 yani en az 2 frame olmalıdır.
Ayarlar-Seçenekler;

Seçenekler

Genel Araç Çubuğu Video oynatıcı Dalga formu/spectrogram Araçlar Kelime listesi SSA Stili Network Kısayollar Sözdizimi renklendirme

Genel

Varsayılan kare hızı 25

Varsayılan dosya kodlaması Unicode (UTF-8)

ANSI kodlamayı otomatik algılama

Mak. satır uzunluğu 40

Mak. krktr/s 25,0

Min. süre, milisaniye 1000

Mak. süre, milisaniye 6900

Altyazılar arasında minimum milisaniye boşluğu 80

Daha kısa satırları birleştir 40

Altyazı yazı tipi Arial

Altyazı boyutu 11

Kalın Merkez

Altyazı rengi XXXXXX

Altyazı arka plan rengi XXXXXX

Son dosyaları hatırla

Yüklenen son dosya ile başla

Seçilen satırı hatırla

Ana pencere konumunu ve boyutunu hatırla

Kaynak görünümünde başlat

Altyazı açarken boş satırları sil

Orijinal altyazının düzenlenmesine izin ver

Satırları silmek için sor

Auto-wrap while typing

Show line breaks in list view as

Zaman kodu modu HH:MM:SS.MS (00:00:01.500)

Double-click on line in main window listview will

Oto-yedek Her dakika

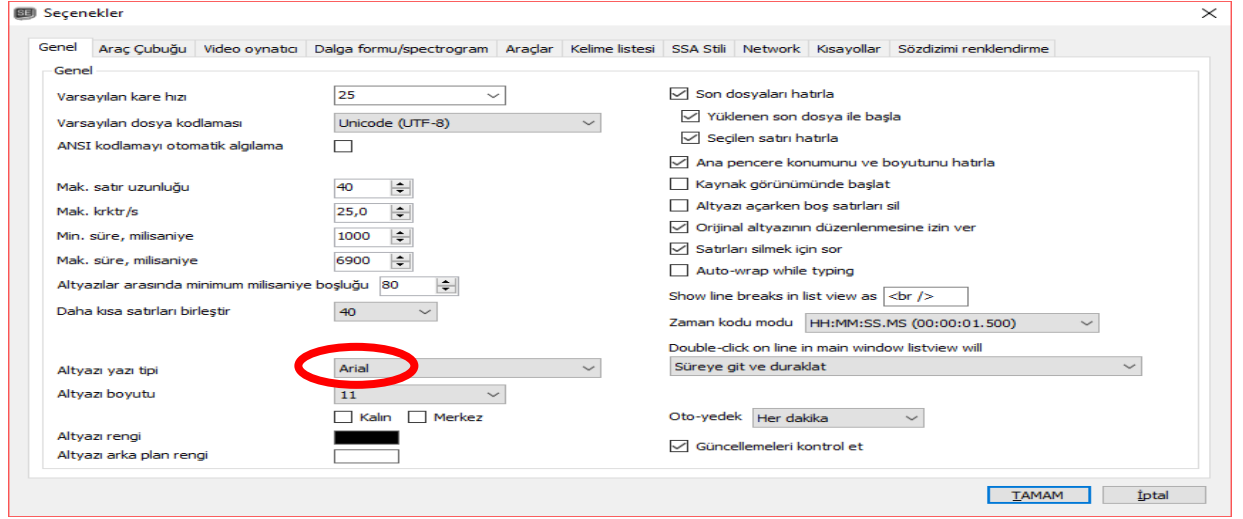
Güncellemeleri kontrol et

TAMAM İptal

6- Alt Yazı Tipi

- ❖ Alt yazı tipi Arial olmalıdır.

Ayarlar-Seçenekler;

B-Yazılım Kuralları

Tüm srt dosyaları yazım uzmanının ardından bir redaktöre giderek imla kontrolünden geçirilir.

1- Sayıların Yazılımı

- ❖ Metin içerisinde sayılar yazılırken birden ona kadar (On dahil) yazıyla yazılmak zorundadır. 11 ve devamı sayılar rakamla yazılmalıdır. İstisnai durumlar haricinde **cümleler kesinlikle rakamla başlamamalıdır.**
- ❖ İstisnai duruma örnek; kasa şifresi, telefon numarası vb.
- ❖ Bunun dışında bütün matematik işaretleri de (yüzde, çarpı, bölü, eşittir) işaretle değil yazıyla yazılmalıdır.

Örnek; üçüncü çocuk, haftanın beşinci günü, iki hafta sonra.

- ❖ Cümle rakamla bitiyorsa sonuna nokta konulmuyor.

Örnek; **DOĞRU**

-Yaşınız kaç?

-Benim yaşım 23

YANLIŞ

-Yaşınız kaç?

-Benim yaşım 23.

- ❖ İstisnalar; Gün, ay ve yılın birlikte belirtildiği tarih cümlelerinde gün ve ay büyük harfle başlar.
Örnek; 8 Aralık 2016 Perşembe günü fuardayız.
Örnek; 29 Mayıs 1453 Salı günü, 29 Ekim 1923, 28 Aralık 1982'de göreve başladı.
Örnek; Okullar genellikle eylülün ikinci haftasında öğretime başlar.

2- Saatlerin Yazılımı

- ❖ Saatler rakamla yazılmalıdır. Saat, dakika ve saniye arasında nokta konulmalıdır. Cümlelerin içerisinde "Saat" geçiyorsa sonra gelen zaman kelimesi yazıyla yazılmalıdır.

Örnek 1; 11.00'da geleceğim.

Saat on birde geleceğim.

Örnek 2; Dokuz buçukta toplantı başlıyor.

09.30'da toplantı başlıyor.

Örnek 3; Akşam 16.00'da mesaiyi bitirdi.

Dördü çeyrek geçe çıkacağını söyledi.

16.15'te kapılar kapandı.

Örnek 4; Saat dokuzu beş geçe Ata'm Dolmabahçe'de.

Atatürk 10 Kasım 1938'de 09.05'te öldü.

3- Para Birimleri Ve Ölçüm Birimlerinin Yazılımı

- ❖ Para birimleri olduğu gibi yazılacaksa küçük harfle yazılmalı , kısaltmalı yazılacaksa büyük harfle yazılmalıdır.

- ❖ Para birimleri simgesiyle değil yazıyla yazılmalı ve kuruşlar virgül ile ayrılmalıdır.

Örnek; 8 Türk Lirası, 8 lira, 8 TL, 10 dolar, 10 USD

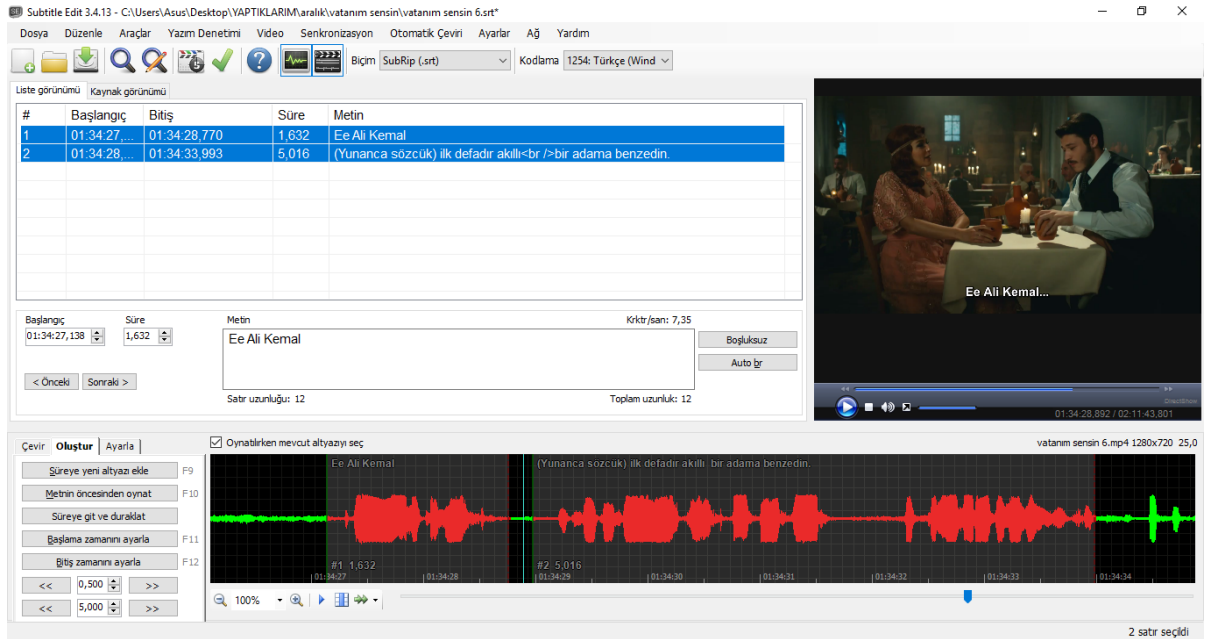
- ❖ Ölçü birimleri küçük harfle yazılmalıdır.

Örnek; Bu söğüt dalı bir metreyi geçmez.

1.80 metre, 180 santimetre, 2.7 kilometre / ÖRN: inc → santim, mil→kilometre

4- Yabancı Dildeki Sözcüklerin Yazılımı

- ❖ İngilizce, Almanca, Fransızca, İtalyanca ve İspanyolca isimler özgün haliyle yazılırken, bu diller dışındaki, yani alfabesi Latin olmayan dillerdeki isimler [Rusça, Japonca, Rumca vs.] ise “Türkçe okunuşlarıyla” yazılmalıdır.
- ❖ Yukarıda sayılan 5 “ana” dilde küçük oynamalar yapılması gerekiyor. London – Londra, Texas – Teksas, München – Münih, California-Kaliforniya Muhakkak bu tür yabancı kelimelerin yazılışları internetten araştırıldıktan sonra yazılmalıdır.
- ❖ Eğer yabancı sözcük Türkçe cümlelerin içerisinde geçiyorsa parantez içerisinde Yabancı sözcük (Yabancı sözcük) şeklinde yazılarak cümleye devam edilir. Eğer uzun bir konuşma varsa (Yabancı dilde konuşma) veya bilinen dilde konuşmayı (Almanca konuşma) şeklinde yazılmalıdır.

#	Başlangıç	Bitiş	Süre	Metin
1	01:34:27,138	01:34:28,770	1,632	Ee Ali Kemal
2	01:34:28,138	01:34:33,993	5,016	(Yunanca sözcük) ilk defadır akıllı bir adama benzedin

- ❖ Bilinen yabancı dildeki müziklerde (Yunanca müzik), (Almanca müzik) şeklinde yazılmalıdır.

5-Kelime Tekrarlarının Yazılımı

- ❖ Dublajda tekrarlanan kelime ve cümleler, alt yazıda **tekrarlanmaz**.
- ❖ Tekrarlanan şey birden fazla kelimeyi içeriyorsa
Örnek; “Ben gelmiyorum” bir kere yazılacak tekrarlandığı sürece ses dalgası boyu kadar ekranda tutulacaktır.

Tekrarlanan şey tek kelimedenden ibaretse (Hayır, al, koş) gibi en fazla üç kez yazılacak, aralarına virgül konulacak ve tekrarlandığı sürece ses dalgası boyu kadar ekranda tutulacaktır.

6-İkili Konuşmaların Yazılımı

❖ İkili konuşmalar aynı ses dalgası boyu içerisinde yazılacaksa iki satır halinde yazılır. Her iki diyalog başına konuşma çizgisi konur.

DOĞRU

-Hoş geldin.

-Hoş bulduk.

YANLIŞ

-Hoş geldin. -Hoş bulduk.

❖ Konuşma çizgisinden sonra kesinlikle boşluk bırakılmayacaktır.

7-Uzun Cümlelerin Yazılımı

❖ Eğer yazılan cümlenin karakter sayısı belirtilen kuralları aşıyorsa cümle uygun yerinden bölünür. Bölünen yerin sonuna üç nokta konduktan sonra ikinci kısmın da başına üç nokta konularak cümle devam ettirilir.

❖ Üç noktayla başlayan cümlenin ilk kelimesi özel isim içermiyorsa küçük harfle yazılmalıdır. Bölünen cümlenin başına ekranda görünmeyen kişinin ismi **yazılmayacaktır.**

Örnek;

DOĞRU

Kadın, çırpınmayı kesince...

...bu sefer yalvarmaya başladı.

YANLIŞ

Kadın, çırpınmayı kesince...

...Bu sefer yalvarmaya başladı.

DOĞRU

(Efsun) Sizin sesinizden uyuyamadığım için...

...kafamı yastığın altına sokup uyumaya çalıştım.

YANLIŞ

(Efsun) Sizin sesinizden uyuyamadığım için...

(Efsun)...kafamı yastığın altına sokup uyumaya çalıştım.

Sesli Betimleme Derneği

8-Diyalog Kesilmesi Yazılımı

- ❖ Karakterin konuşması başkası tarafından veya bir dış etken ile kesiliyorsa, diyalog sonuna kesilen kelimeye bitişik olarak çift tire [--] konur. Tireler arasında da boşluk verilmez.
- ❖ Karakterin konuşması kendisi tarafından yarım bırakılıyorsa, diyalog sonuna üç nokta [...] konur.

9-Şarkılar, Şiirler Ve Alıntı Sözlerin Yazılımı

- ❖ Şarkı başladığında ("Şarkıcının ismi – Şarkının ismi" çalıyor) yazılır.
Örnek; ("Aşık Veysel – Uzun İnce Bir Yoldayım" çalıyor)
"Uzun ince bir yoldayım"
"Gidiyorum gündüz gece"
- ❖ Şarkı sözleri her mısranın başına ve sonuna tırnak konularak yazılır. Mısra sonundaki tırnaktan önce kesinlikle nokta konulmaz. Ancak gerektiği durumlarda soru işareti ve ünlem işareti kullanılabilir.
- ❖ Atasözleri, deyim, ünlü kişilerin sözleri "**tırnak içerisinde**" yazılır.

10-Diyalog Dışı Seslerin Yazılımı

- ❖ İç ses, dış ses ve anlatıcı seslerin sözleri normal yazılır. Ancak anlatıcı sesin başına parantez içinde iç ses, dış ses ve anlatıcı ses konularak yazılır. Ayrıca anlatıcının erkek veya kadın olduğu da belirtilerek yazılmalıdır.

Örnek; (Kadın anlatıcı ses) *<i>Çocuklar taze beyinlerle düşünür. </i>*

Örnek; (Fatih iç ses) *<i>Hava bugün biraz serinledi gibi. </i>*

(Anlatıcı ses) *<i>Dünyamız, Güneş'in etrafında dönmektedir. </i>*

11-Görülmeyen Kişilerin Diyaloglarının Yazılımı

- ❖ Yüzü görünmeyen veya tanınmayan kişilere ait diyaloglarda parantez içinde konuşanın ismi yazılır. Cümle devam ederken kişi ekranda görünmeye başlamış ise bu durumda kişinin ismi cümlenin başında yazılmaz.

Örnek; (Ahmet) Ben geldim.

- ❖ Diyaloglar telefonda, telsizden, televizyondan vb cihazlardan geliyorsa bu durumda cümlenin başına parantez içerisinde kişinin isminin yanına ses kelimesi eklenir.

Örnek; (Kadın ses) *<i>Gelmiyor musun?</i>*

Örnek; (Ahmet ses) *<i>Çok güzelsin.</i>*

Sesli Betimleme Derneği

12-İsmi Bilinmeyen Karakterlerin Yazılımı

- ❖ Kural gereği filmde kişi isimi duyulmadan asla isim yazılmaz. Bilinmeyen karakterler için veya adı duyuluncaya kadar (erkek, kadın, yaşlı kadın, yaşlı erkek, genç, çocuk vb) tanımlamaları kullanılır.

13-Enstrümantel Müziklerin Yazılımı

- ❖ Fondaki müzikler 5 saniyeden az sürüyor ise (Müzik) yazısı yazılmaz. 5 saniyeyi geçen fon müziklerinde (Müzik) yazısı bittikten sonra ilk 15 saniyede tekrar (Müzik) yazılır. Eğer müzik yine devam ediyor ise sonraki her 15 saniyede bir (Müzik devam ediyor) yazısı yazılır. Burada kastedilen fon müziği, üzerinde hiçbir konuşma olmayan çıplak müziktir.
- ❖ Konuşma altında müzik varsa (Müzik) yazı yazılmaz.

Örnek; (Müzik - Duygusal)

(Müzik - Duygusal)

(Müzik devam ediyor)

(Müzik devam ediyor)

(Müzik - Duygusal)...

Müzik teması detaylandırılarak

(Müzik – Jenerik)

(Müzik – Duygusal)

(Müzik – Gerilim)

(Müzik – Hareketli)

(Müzik – Aksiyon) biçimde yazılır.

- ❖ Enstrümanlar müzikle birlikte yazılmaz. Tek enstrüman varsa ve hangi enstrüman olduğu biliniyorsa (Keman sesi), (Piyano sesi), (Gitar sesi) bunları içine müzik yazılmaz.
- ❖ Ancak sadece jenerik müziği (Müzik – Jenerik) olarak filmin başında ve sonunda yazılmalıdır. Jenerik müziği filmin ortasında çıkmış ise (Müzik – Jenerik) yazılmaz.

Sesli Betimleme Derneği

14-Diğer Durumların Yazılımı

- ❖ Hiçbir ses duyulmuyorsa (Sessizlik) yazılabilir.

Ancak bu durum alt yazıyı doldurmak için olur olmaz yerde kullanılamaz.

Sessizlik yazılması için en az ortamda 10 saniyelik bir sessizlik olmalıdır.

- ❖ Çoklu konuşmaların olduğu sahnelerde kişiler aynı cümleyi söylüyorsa cümlenin başına (Hep bir ağızdan) yazılmalıdır.

Örnek; -(Komutan) Merhaba asker!

-(Hep bir ağızdan) Sağ ol!

- ❖ Eğer çoklu konuşmalar anlaşılır biçimde değilse ve kimin ne söylediği duyulmuyorsa burada **(Rabarba) kelimesi yazılmayacaktır.** Bunun yerine (Üst üste konuşmalar) yazılacaktır. Bu konuşmaların içerisinde seçilebilen cümleler varsa bu cümleler de muhakkak yazılmalıdır.
- ❖ Ezan ve besmele varsa baştan sona yazılmalıdır. Diğerleri de (Mevlid okunuyor), (Dua okunuyor), (Kur'an okunuyor) şeklinde yazılmalıdır.

15-Anlamsız Seslerin Yazılımı

- ❖ Cümleye anlam katmayan (ee, ıı, aa, ha, ho) vb. sesler yazılmayacaktır.

Ancak aşağıdaki örneklerdeki gibi cümlelerde ee, aa, ıı gibi sesler yazılabilir.

Bu tür yazımlarda ee, aa, ıı gibi sesler sadece iki harf kullanılarak yazılacaktır.

Belirtilen sesler cümle içerisinde soru ve ünlem kelimeleri olarak kullanılmışsa yazılmalıdır.

Örnek; **DOĞRU** Ee, şimdi ne yapıyoruz?

DOĞRU Eh! Yeter artık!

YANLIŞ ıı... Çok geç kaldınız.

YANLIŞ E, laptop kırıldı.

- ❖ Hayır anlamında kullanılan (I ıı...) kelimesi her zaman (I ih) olarak yazılmalıdır.
- ❖ Evet anlamında kullanılan (Hıhı) kelimesi her zaman (Hı hı) olarak yazılmalıdır.

16-Efetlerin Yazılımı

- ❖ Hayvan sesleri efekt sesi olarak yazılır.
- ❖ Birçok hayvan varsa (Hayvan sesleri) yoksa parantez içerisinde ve düz şekilde aşağıdaki gibi yazılmalıdır.

Örnek;

(Kedi miyavlama sesi)
(Köpek hırlama sesi) veya (Köpek havlama sesi)
(At kişneme sesi)
(Kuş cıvıltısı sesi)

- ❖ Neslelere ait sesler ile eylem sonucu oluşan sesler efekt sesi olarak yazılır.

Örnek;

(Çan sesi)
(Ağlama sesi)
(Gülme sesi)
(Nefes sesi)
(Ayak sesi)
(Kapı zili sesi)
(Kapı vurma sesi)
(Kapı açılma sesi)
(Kapı kapanma sesi)
(Kapı gıcırdama sesi)
(Kapı çarpma sesi)

- Devam eden kapı zillerine (Israrlı kapı zili sesi) yazılmalıdır.
- ❖ Dijital sesler ile mekanik aletlerden gelen sesler efekt sesi olarak yazılır.

Örnek;

(Telefon zili sesi)
(Mesaj zili sesi)
(Ambulans siren sesi)
(Polis siren sesi)
(Telsiz anons sesi)

- ❖ Birden fazla konuşma içeren ve anlaşılması mümkün olmayan durumlarda aşağıdaki şekilde efekt sesi kullanılır.

Örnek;

(Anlaşılmayan konuşma) veya (Anlaşılmayan konuşmalar)

- **(Anlaşılmayan konuşma sesi) yazılmamalıdır.**
(Üst üste konuşma) veya (Üst üste konuşmalar)

- **(Üst üste konuşma sesi) yazılmamalıdır.**

Kalabalık konuşma sesi ve karışık konuşma sesi yazılmayacaktır.

❖ Ortam sesleri yazılırken, sadece ortam sesi şeklinde değil bulunulan yer de belirtilerek ortam sesi yazılmalıdır.

Örnek; (Sokak ortam sesi), (Kafe ortam sesi), (Büro ortam sesi)

❖ Efekt sesleriyle konuşma metni alt alta iki satır halinde yazılabilir.

Aynı satıra efekt sesiyle konuşma cümlesi yazılmaz. Efekt ile konuşma cümlesinin iki satır halinde yazıldığı durumlarda konuşma cümlesinin başına konuşma çizgisi **konulmamalıdır.**

Örnek; **DOĞRU** (Gülme sesi)

Merhaba.

YANLIŞ (Gülme sesi)

-Merhaba.

❖ Özellikle gülme efektleri yazılırken gülen ve ağlayan kişi görünmüyorsa ve kim olduğu biliniyorsa başa isim yazılmalı. Gülen veya ağlayan kişinin görünüyor olması halinde ismi **yazılmamalıdır.**